

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/1321- /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 236/2012. (VII. 4.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedéssel kapcsolatban előadott panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf. 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a vele szemben 2011. november 10-én Mendén történt rendőri intézkedés (elővezetés) és mulasztás (idézés kézbesítésének hiánya) miatti panaszát 2011. november 11-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Ellenőrzési Szolgálatának Központi Panaszirodáján terjesztette elő a Testületnek címezve. A BRFK Központi Panaszirodája 2011. november 16-án küldte meg a beadványt az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatához, utóbbi pedig 2011. november 18-án továbbította a Testület felé.

A panaszbeadvány szerint 2011. november 10-én hajnali 4 óra 30 perckor megjelent két járőr a Süllysápi Rendőrőrsről a panaszos tartózkodási helyén, hogy őt és élettársát tanúként elővezessék a Monori Rendőrkapitányságra. A panaszos ezzel összefüggésben egyrészt azt sérelmezte, hogy előzetesen nem kapott idézést arról, hogy megjelenési kötelezettségük van. Másrészt pedig panaszolja azt is, hogy elővezetésük során, az otthonukban hagyatták velük a 8 hónapos és a 2 éves gyermekeiket, akik felügyelet nélkül maradtak.

A panaszos és élettársa kihallgatása során a rendőrök elvették tőlük személyes okmányaikat és telefonjaikat, ezért a panaszos nem tudott hazatelefonálni, és a felügyelet nélkül maradt kiskorú gyermekekről gondoskodni.

A tanú beadványában megjelölt egy személyt is, aki tanúsítani tudja, hogy a gyermekek felügyelet nélkül maradtak a lakásban.

A panaszos beadványát telefonon közölt nyilatkozattal egészítette ki (a Panasztestület megkeresése nyomán) azzal, hogy megadta a panaszában név szerint megjelölt tanú (*Steiner Zoltán*) elérhetőségét. Elmondta, hogy ez a férfi volt az, akit a rendőrkapitányságra való beszállítás során telefonon el tudott érni, és megkérte, hogy a felügyelet nélkül maradt gyermekeire vigyázzon. A férfi kb. 5 óra és fél hat között érkezhett meg a lakásba. Ennek a személynek kulcsa is volt a panaszos lakásához. A szomszédasszony, akihez átmentek, ugyanis nem tudott volna vigyázni a gyerekekre, mivel el kellett reggel mennie otthonról.

A panaszos beadványát azzal is kiegészítette, hogy elmondta: a lakásukon megjelenő rendőrök nem mutatkoztak be, és azonosítójukat sem közölték, ennek ellenére ezt nem sérelmezi. A panaszossal és élettársától a kikerülő rendőrök csak annyit kérdeztek, hogy ők-e a keresett személyek, és annyit mondtak, hogy öltözzenek, mert velük kell menniük; annak okát és hogy milyen minőségben kell megjelenniük, nem közölték. A panaszos és élettársa csak a Monori Rendőrkapitányságon tudta meg, hogy tanúként hallgatják ki őket egy büntetőügyben.

A panaszos és élettársa kérte, hogy elvihessék magukkal a gyerekeket, hogy ne maradjanak felügyelet nélkül, azonban azt nem engedték meg nekik a rendőrök.

Először a Süllyápi Rendőrőrsre szállították őket, ahol azonban nem történt semmi. Onnan a Monori Rendőrkapitányságra vitték őket, ahol a tanúkenti kihallgatásuk során vették el tőlük a mobiltelefont.

A rendőrségen a panaszos közölte a kapuszolgálatossal, hogy gyermekeik őrizet nélkül maradtak. Szóltak a panaszosok elővezetését elrendelő *Gavalecz Attila* r. zászlós nyomozónak, hogy a gyerekek felügyelet nélkül maradtak, azonban a rendőr annyit mondott, hogy „jó helyen vannak a gyerekek”.

A panaszos által megjelölt tanú a Panasztestület megkeresése alapján az alábbiakat nyilatkozta: előadta, hogy a kérdéses napon a panaszos a reggeli órákban (pontos időpontra nem emlékezett) hívta telefonon, mert a rendőrkapitányságra elővezették élettársával együtt, a gyerekeik pedig felügyelet nélkül maradtak. A tanú ezt követően autóba ült, és Gyömrőről Mendére utazott (kb. 4 km-re van a két település). A telefonhívástól számítva kb. 20-30 perc múlva ért a gyerekekhez. A tanúnak van kulcsa a lakáshoz, de a panaszos lakásának ajtaja nyitva volt. A gyerekek egyedül voltak a lakásban. A férfi a gyerekeket gépkocsijával saját lakásába szállította, ott vigyázott rájuk. A tanú úgy nyilatkozott, hogy csak valamikor késő délután telefonált a panaszos, hogy a gyerekekkel mi van, akkor mentek értük. A tanú megjegyezte, hogy a rendőrök helytelenül jártak el, hogy őrizet nélkül hagyták a kiskorú gyermekeket. Senki nem vigyázott a gyerekekre, az biztos, mert, ha valakire rá tudták volna bízni a gyerekeket, akkor nem hívták volna őt telefonon.

A fenti beadvány tartalma alapján a rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogások az alábbiakban összegezhetők. A panaszos sérelmezte

- 1.) hogy idézést és értesítést nem kapott;
- 2.) hogy két kiskorú gyermekét a rendőrök „otthagyták” velük felügyelet nélkül;
- 3.) hogy a kihallgatásuk során elvették tőle személyes okmányait és a telefonját, ezért haza sem tudott telefonálni.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát. A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszos tanúkenti elővezetése jogszerűen történt, azonban az elrendelő határozat ismertetésének, illetőleg kézbesítésének elmulasztásával sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, a kiskorú gyermekek felügyeletével kapcsolatos mulasztás miatt pedig sérült a gyermekek helyettesítő védelemhez és gondoskodáshoz való alapjoga. A panaszos iratainak és mobiltelefonjának elkérése tekintetében a Panasztestület nem állapított meg jogsérelmet.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2011. november 11-én a Testület panaszbejelentő formanyomtatványán előterjesztett panasza;
- a Testület munkatársa által 2012. június 14-én készített feljegyzés a panaszos panaszának kiegészítéséről;
- a Testület munkatársa által 2012. június 14-én készített feljegyzés a tanú nyilatkozatáról;
- a Monori Rendőrkapitányság vezetőjének 13050-105-55/2011. RP. sz., 2012. január 13-án kelt és a PMRFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének címzett tájékoztató levele;

- a Monori Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztályának 13050/3442/2011/bü. sz., 2011. november 10-én kelt tanúkihallgatási jegyzőkönyve;
- a Monori Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztályának 13050/3442/2011/bü. sz., 2011. november 10-én kelt tanúkihallgatási jegyzőkönyve;
- a Monori Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály r. zászlós nyomozójának 13050-105/55/2011/P sz., 2012. január 5-kelt jelentése;
- a Monori Rendőrkapitányság Sülysápi Rendőrőrs megbízott parancsnokának a Monori rendőrkapitányság vezetőjéhez címzett 13050-105/55/2011/R.P. sz., 2012. január 13-án jelentése;
- a Monori Rendőrkapitányság Sülysápi Rendőrőrs r. főörzszászlósának 13050-105/55/2011/P. sz., 2012. január 13-án jelentése.

Fenti dokumentumok az ügy szempontjából az alábbi releváns információkat tartalmazzák:

A panaszossal szemben a Monori Rendőrkapitányság Sülysápi Rendőrőrsének két rendőre – egy r. főörzszászlós és egy próbaidős r. őrmester – intézkedett, a tanúkenti kihallgatást pedig a Monori Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztályának r. zászlós nyomozója végezte.

A panaszos szóban történő idézését a Sülysápi rendőrőrs két járőre hajtotta végre, amely intézkedésről a r. főörzszászlós szintén jelentést készített. A jelentés szerint az őrsparancsnoktól azt az utasítást kapta, hogy reggel 5 és 6 óra között menjen a panaszos lakásához, és neki és élettársának adjon át egy szóbeli idézést arról, hogy a Monori Rendőrkapitányságon a r. zászlós nyomozónál kell megjeleneniük 7 órára tanúkenti kihallgatásuk érdekében. Az őrsparancsnok jelezte, hogy amennyiben a tanúk segítségre szorulnak, úgy őket a r. főörzszászlós a rendőrkapitányságra szolgálati gépjárművel beszállíthatja. Az intézkedésben egy próbaidős r. őrmester is részt vett. A r. főörzszászlós 5 óra 15 perckor megjelent szolgálati gépkocsival a panaszos címén. Ott egy sorházban négy szegényes állapotú, kisméretű lakás található, amelyek egyike a panaszos által lakott. A rendőr bekopogott, amire a panaszos és élettársa nyitott ajtót. A rendőr a házba nem ment be, hanem az ajtó előtt közölte velük, hogy a Monori Rendőrkapitányságon tanúkenti kihallgatásuk szükséges és ezért szóbeli idézést ad át nekik, ami 7 órára szól. A rendőr azt is közölte, hogy az ügyben történő kihallgatásuk rendkívül fontos, ezért lehetőség szerint az idézésen jelenjenek meg. A panaszos elmondta, hogy a lakásban van két kiskorú gyermekük, akiknek a felügyeletét meg kellene oldani, és csak ezután tudnának megjeleni az idézésre, illetve azt is közölte, hogy egyetlen fillérje nincs, nem tudja, hogyan mehetne be a rendőrségre.

A r. főörzszászlós az ügy körülményeit mérlegelve felajánlotta, hogy – ha nekik megfelel – a gyermekek elhelyezését követően Monorra be tudja szállítani őket. A panaszos kijelentette, hogy nekik ez lenne a legjobb megoldás, ezért élettársa átment a szomszéd lakásba, hogy a gyermekeket a szomszédasszonyra bízta. A szomszédból kijött egy középkorú nő, aki elmondta, hogy a gyermekek felügyeletét elvállalja. Ezt követően – látva, hogy megegyeznek – a rendőrök a szolgálati gépkocsiba ültek, ott várták meg a panaszost és élettársát. Kis idő múlva a gépkocsinhoz mentek és beültek. A panaszos a gépkocsiból telefonált a sógorának, azzal, hogy a rendőrségre kell mennie, a gyermekekre a szomszédasszony vigyáz, menjen és vegye át tőle őket. A sógorával a gépkocsiból kétszer

vagy háromszor is beszélt. A r. főörzsőrmester azt is felajánlotta a panaszosnak, hogy a sógoráért elmennek, amit azonban visszautasított.

A rendőrök a panaszos és élettársa mobiltelefonját és iratait nem vették el, velük szemben intézkedést nem foganatosítottak, hanem – ismerve az ügy körülményeit – részükre segítséget nyújtottak. Beszállításuk csak ezt követően történt meg.

A r. főörzsőrszázlós jelentésében továbbá úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses büntetőügyben, 2011. október 31-én részt vettek a feltételezett elkövetők elfogásában. Az ügyben tudomása volt arról is, hogy az uzorabűncselekmény elkövetésével gyanúsítható kör az ügy sértettjeit és tanúit folyamatosan fenyegette, ezért tisztában volt az ügy súlyosságával. A r. főörzsőrszázlós a bűnügyi érdeket szem előtt tartva ajánlotta fel segítségét a panaszosnak és élettársának, akik semmilyen problémát nem jeleztek. Mivel a rendőr tisztában volt azzal, hogy vélhetően ők is befolyás alatt állnak, közölte velük, hogy az ügyben bármilyen panasszal 30 napon belül többek között a Monori Rendőrkapitányság vezetőjéhez is fordulhatnak. A Szegedi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztályának két nyomozója (egy r. százados és egy r. főörzsőrmester) intézkedett a panaszossal szemben.

A Monori Rendőrkapitányság vezetőjének az ügy kapcsán összeállított tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

A Monori Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 13050-3442/2011. bü. számon büntetőeljárást folytat a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 330/A. §-ának (1) bekezdésébe ütköző uzorabűncselekmény büntette és más bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárást folytat meghatározott személyek ellen. Az eljárás adatai szerint egy mendei lakos 2011. augusztus 1-jén 20.000 forintot kért kölcsön az I. r. gyanúsítottól, aki a sértett szorult helyzetét kihasználva a kölcsön ellenében több alkalommal különösen aránytalan mértékű ellenszolgáltatást kért. A gyanúsított 2011. október 31-éig a sértettet további nélkülözésnek kitéve, őt több alkalommal burkoltan megfenyegette. Több gyanúsított 2011. október 24-én gyanús tartalmú adásvételi szerződést kötöttek a panaszos élettársa és annak nagyapja tulajdonában lévő gyömrői ingatlanra. A vevők az ingatlan ellenértékét csak részben fizették ki, és 5.700.000 forint kárt okoztak. A bűncselekmény gyanúsítottjai 2011 októberében 100.000 forintot adtak kölcsön egy másik mendei lakosnak, melynek ellentételezéseként az adósnak 2011. december 15-éig 170.000 forintot kellett volna visszafizetnie két részletben, amivel a sértettet súlyos nélkülözésnek tették ki. A gyanúsítottak továbbá 2008-ban havi 10%-os kamatra 400 eurót adtak kölcsön egy gyömrői lakosnak, akinek az azóta eltelt időben kb. 300.000 forint kamatot kellett visszafizetnie, ezzel a családját súlyos nélkülözésnek tették ki.

Az említett büntetőügy gyanúsítottjait a rendőrség 2011. október 31-én Mendén, a Hősök terén elfogta. Az elfogás – a melyben több szervezeti egység beosztottjai vettek részt – nyomán tett intézkedések alkalmával egy adásvételi szerződést is lefoglaltak, mely szerint a panaszos élettársa és annak nagyapja a Gyömrőn található kb. 10 millió forint értékű ingatlanukat mindössze 2,5 millió forintért adták el az egyik gyanúsítottnak. Szintén lefoglaltak a rendőrök egy olyan iratot is, amely szerint ez a gyanúsított néhány nappal később – fiatal kora ellenére – az ingatlan vonatkozásában végrendelkezett egy másik gyanúsított javára.

A nyomozó hatóság tudomására olyan információk jutottak folyamatosan, mely szerint a bűncselekmény két gyanúsítottja és családjaik érdekeltségébe tartozó személyek komoly tartalmú fenyegetésekkel próbálják megfélemlíteni az ügyben érintett tanúkat, illetve az egyikük elfogásában résztvevő egyik rendőrt is. A Monori Városi Ügyészség ezek tartalma alapján a Pestvidéki Nyomozó Ügyészséghez fordult, mivel gyanú merült fel arra, hogy az I. r. gyanúsított családja hamis tanúzásra próbálta rábírní az ügyben felderített első sértettet és családtagjait. Megalapozott gyanú volt továbbá arra is, hogy az elkövetők a nyomozó hatóság látókörébe került panaszost és annak élettársát is befolyásolják, ezért lehetőség szerint azonnali kihallgatásuk vált szükségessé, melyet a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 67. §-ának (1) és (2) bekezdései által biztosított, rövid úton (szóban) történő idézés kézbesítésével kívánta a rendőrség végrehajtani. A kapitányságvezető megítélése szerint komoly veszélye volt annak, hogy a megszokott idézési forma választása esetén a bűnügyi érdek súlyosan sérül, így például a megfélemlített sértettek az elkövetőkhöz fordulnak.

A panaszolt rendőri intézkedést a Monori Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály r. őrnagy vezetőjének utasításra hajtották végre a Süllyápi Rendőrőrs rendőrei. A Rendőrőrs megbízott parancsnoka utasította a 2011. november 9-én éjszakás (19 órától másnap 7 óráig) járőrszolgálatot ellátó r. főtorzszászlóst és próbaidős r. őrmestert, hogy szolgálatuk befejezése előtt, 5 és 6 óra között hajtsák végre a szóbeli idézést. Az idézés reggel 7 órára a Monori Rendőrkapitányság épületébe, a büntetőügy r. zászlós előadójához szolt.

A járőrök ennek megfelelően 5 óra 15 órakor megjelentek a panaszos lakcímén. (A kapitányságvezető leellenőrizte a szolgálati gépkocsi menetlevelét, mely szerint a járőrök Süllyápról 5 óra 3 perckor indultak el Mende község irányába, így az időpont megjelölésük helytálló.) Az idézés kézbesítése alkalmával a járőröket a panaszos és élettársa fogadta, akik a tudomásulvételt követően közölték, hogy nincs pénzük az útra. A járőrök – ismelve az ügy kiemelt jellegét és körülményeit – mérlegeltek, és a két tanúnak az ügy érdekében a Monorra történő beszállításban segítségüket ajánlották fel [a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.) 24. §-ának (1) bekezdése alapján], amit ők elfogadtak, azt hangoztatva, hogy számukra ez lenne a legjobb megoldás. A járőröknek a parancsnoktól engedélyük is volt a beszállításra, továbbá őket egyéb szolgálati feladataik is Monorra szoltították.

A tájékoztató levél szerint továbbá a panaszos és élettársa tanúkenti kihallgatása megerősítette, hogy csalás áldozatai lettek. Okmányaikat a kihallgatás érdekében, adatrögzítési céllal vették át, telefonjukat azonban nem vették el. Az eljárási cselekmények során – ahogyan attól az eljáró nyomozók az idézés kapcsán tartottak – a panaszos telefonján többször is beszélt az egyik későbbi gyanúsítottal, aki a rendőrségen való megjelenése felől érdeklődött. A gyanúsított ugyanezen okból több alkalommal visszahívta a panaszost, ezért a kihallgatást végző nyomozó telefon némitására és eltételére kérte. A telefonhívásokról a tanúkihallgatási jegyzőkönyvben is található hivatkozás.

A nyomozó a panaszjog lehetőségéről általánosságban tájékoztatta a panaszost és élettársát, akik részére azt közölték, hogy nincs panaszuk.

A Monori Rendőrkapitányság vezetője levelében megjegyezte, hogy a panaszos és élettársa a kihallgatás napján őszintén, együttműködve érdemi tanúvallomást tettek, majd másnap az intézkedéssel kapcsolatban panaszt terjesztettek elő a BRFK-nál annak ellenére,

hogy állításuk szerint előző nap még egy közeli, monori útra sem volt pénzüik. Abból kiindulva, hogy a panaszos tanúkihallgatása alkalmával kapcsolatba lépett az ügy gyanúsítottjával, megfontolandó az a lehetőség, hogy panaszát külső nyomásra, az eljárás befolyásolása érdekében tette meg. A rendőrségnek adata van arra nézve is, hogy a tanúkat a kihallgatásokat követően az egyik gyanúsított családja szállította haza a kapitányság épülete elé.

A Monori Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály r. zászlós nyomozójának – aki az említett büntetőügy előadója – jelentése a fenti adatokhoz képest azt a további információt tartalmazza, hogy a panaszos élettársa a kihallgatás megkezdésekor közölte, hogy két kiskorú gyermekük van, akikre a kihallgatás napján hozzátartozójuk vigyáz. A panaszos élettársának tanúkenti kihallgatása 10 óra 48 perckor kezdődött és 12 óra 45 perckor fejeződött be, míg a panaszos tanúkenti kihallgatása 13 óra 41 perctől 15 óra 40 percig tartott. A panaszos és élettársa okiratait, és mobiltelefonjaikat nem vették el. A panaszos kihallgatása során vallomásának a 34., 35., 36. és 37. bekezdésében közölte is, hogy az akkor még szabadlábban lévő gyanúsítottak hívásokat kezdeményeztek a telefonjára, illetőleg ő maga is kezdeményezett hívást az egyik gyanúsított irányába. Beszélt is a gyanúsítottakkal, akik kérdezték a tanút, hogy miért kellett a rendőrségre menniük. A panaszost kihallgatása közben, 13 óra 50 perckor egy férfi felhívta telefonján, ekkor a nyomozó megkérte őt, hogy némítsa le azt és tegye a zsebébe.

A nyomozó a panaszossal és élettársával udvariasan közölte, hogy tanúkenti kihallgatásuk miatt indokolt és szükséges, melyre mindketten külön-külön úgy nyilatkoztak, hogy a kihallgatásra tömegközlekedéssel nem tudnának megjelenni, mert nincs pénzüik.

A kihallgatások befejeztével a r. zászlós a panaszost és élettársát panaszjogukról szóban nyilatkoztatta, akik külön-külön azt közölték, hogy panaszuk nincs, és örülnek, hogy nyomoz a rendőrség, mert gyömrői lakásuk eladásával kapcsolatban csalás áldozatai lettek.

A nyomozó jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a nyomozás során a bűncselekmény súlyossága, a tanúk megfélemlítése, befolyásolása, szükségessé és indokolttá tette az eljárás során kihallgatott panaszos és élettársa soron kívül történt szóbeli idézését, és mielőbbi kihallgatását, figyelemmel arra, hogy az akkor még szabadlábban lévő gyanúsítottak az eljárásban érintett tanúkat fejbe lövéssel, családjuk kiirtásával fenyegették meg.

A panaszos tanúkenti kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv a kifogásolt intézkedés kapcsán azt tartalmazza, hogy aznap reggel vitték be őt és élettársát a sülysápi rendőrök a rendőrségre, azóta több telefonhívást is kapott: először 9 óra 59 perckor hívta az egyik gyanúsított, a második hívás 12 óra 14 perckor érkezett egy ismeretlen számról, a harmadik hívás egy 29-es körzetszámú vezetékes telefonról érkezett. A negyedik és ötödik hívás a panaszos által ismert személyektől érkezett. A panaszos véleménye szerint ezekről a számokról többször is kereshették, készüléke nem jelzi ki, hogy hány sikertelen hívás volt. Azon időtartam alatt, amikor élettársát kihallgatták, a panaszos a folyosón várakozott, és felhívta az egyik gyanúsítottat (9 óra 59 perckor) és megkérdezte tőle, hogy a rendőrök miért vitték be, amire a férfi annyit mondott, hogy semmit nem tud. A panaszos megkérdezte azt is tőle, hogy a gyömrői lakásukra vitt-e a postás rendőrségi papírt, amit nem vett át, de a férfi arra is csak azt válaszolta, hogy nem tud róla. A telefonját ezen hívás után a rendőrök elkérték a panaszostól, ezért azóta csak nem fogadott hívásai voltak, az említett személyektől. Mind a

panaszos, mind pedig az élettársa vallomásában nyilatkozott családi állapotáról is, nevezetesen arról, hogy két közös kiskorú gyermekük van.

III.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán a vizsgálat az alábbiakat állapította meg.

1. A panaszos sérelmezte, hogy idézést és értesítést nem kapott.

Ezzel kapcsolatban szükséges volt annak vizsgálata, hogy a panaszosnak a rendőrségre történő beszállítása milyen jogszabályi felhatalmazás alapján történt.

A Be. 67. §-a tartalmazza az *idézés és az értesítés szabályait*. E szerint, ha e törvény kivételt nem tesz, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, illetőleg azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. Akit megidéztek, köteles az őt megidéző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság előtt megjelenni [67. § (1)]. Az idézés és az értesítés írásban, illetőleg más alkalmas módon vagy eszközzel - különösen távbeszélő, telefax, számítógép útján - vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtti személyes megjelenés alkalmával szóban történik. [67. § (2)].

Az idézés, értesítés szabályaira a Be. rendelkezései az irányadók, ezért e kifogások kapcsán a Be. 195-196. §-ai biztosítanak speciális jogorvoslati lehetőséget (panaszjogot).

Fentiek alapján az 1. pontban előadott kifogások büntetőeljárásbeli kérdések, jelen eljárás során a hatóságnak nincs hatásköre e panaszok elbírálására.

2. A panaszos sérelmezte, hogy két kiskorú gyermekét a rendőrök „otthagyták” velük felügyelet nélkül.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 15. §-a szerint „Ha az Rtv. 33-34. §-a, vagy 37. § *b)-c)* pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, az üresen maradó lakást tanúk jelenlétében lepecsételi. A hátramaradt betegről, magatehetetlen személyről, gyerekekről történő gondoskodás érdekében a rendőr intézkedik. Ha a helyszíni ellátásuk nem oldható meg, kórházba, intézetbe utalásukról kell gondoskodni, valamint karitatív szervezetet is fel lehet kérni ellátásukra. A növények, haszon- és díszállatok gondozására a helyi önkormányzat jegyzője útján kell intézkedni.”

A szóban történő idézés végrehajtásáról a rendőr jelentést készített, amely kitért arra a körülményre, hogy a panaszos – miután elmondta, hogy nincs pénze Monorra utazni és világossá vált előtte, hogy a rendőrök az ő kérésére beviszik őt a rendőrkapitányságra – megkérte a szomszédban lakó asszonyt, hogy a család hozzátartozójának a megérkezéséig vigyázzon a gyerekekre. E kérés a rendőr jelenlétében hangzott el, tehát a járőr ekkor meggyőződhetett arról, hogy a kiskorúak még rövid ideig (a hozzátartozó megérkezéséig) sem maradnak felügyelet nélkül. A rendőr felajánlotta ekkor a panaszosnak azt is, hogy a

hozzátartozó odaszállítását is el tudják végezni a rendőrautóval, azonban e felajánlással a panaszos nem élt. Ezt követően a panaszos és élettársa beszállt a rendőrségi járműbe és a Monorig tartó út során a panaszos telefonon felhívta sógorát. A telefonbeszélgetést a rendőr is hallotta, ez szerepel is a jelentésben: a panaszos közölte a sógorával, hogy a gyerekeket a szomszédasszonyra bízta, és azt vegye át tőle.

A két kiskorú gyermekről a tanúkihallgatási jegyzőkönyv felvételét végző nyomozó jelentése is tartalmaz adatokat, mivel a panaszos élettársa a kihallgatás megkezdésekor elmondta: a gyerekekre hozzátartozójuk vigyáz.

Az intézkedést követően – az intézkedéskor sem a rendőrautóban történő beszállítás, sem a kihallgatások során semminemű kifogást a panaszos nem fogalmazott meg – előterjesztett panaszban megjelölt hozzátartozó (sógor) úgy nyilatkozott, hogy amikor megérkezett a panaszos lakásához (aminek ajtaja egyébként nyitva volt), a gyermekek ott tartózkodtak, azonban felnőtt felügyelete nélkül.

A Monori Rendőrkapitányság tájékoztató levelében az áll, hogy gyermekek – akikről egyébként előzetesen sem az őrsparancsnoknak, sem pedig a járőröknek nem volt tudomásuk – elhelyezési problémájáról csupán a kézbesítéskor szereztek tudomást a rendőrök. A járőrök szerint a panaszos a szomszédos lakásban lakó középkorú asszonyt kérte fel a gyermekek felügyeletére. Az asszonyt a r. főtörzszászlós látásból ismerte, akivel a panaszos és élettársa a jelenlétében beszélt. A beszélgetés a panaszos és élettársa egyszobás lakásának ajtajában zajlott, pár percet beszéltek az asszonnyal, majd a járőrökcsiba ültek. A panaszos a gépkocsiból telefonon két vagy három alkalommal is beszélt sógorával arról, hogy a gyermekek felügyeletét a szomszédasszonyra bízta, egyben kérte, hogy azok felügyeletét tőle vegye át. A járőrök olyan jellegű segítségét, hogy a rokon odaszállításában közreműködik, a panaszos elutasította. A járőrök a helyszínt csak a gyermekek felügyeletének egyértelmű megoldódásakor hagyták el. A történetekről írásos anyag, hang- és fényképfelvétel nem készült.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a gyermekek felügyelete körében a rendőrök nem követtek el mulasztást, mivel egyrészt a panaszos kérésének megfelelően szállították be a rendőrségre, másrészt a körülmények alapján meggyőződhetek arról, hogy a gyerekekre egy ideig – a hozzátartozó megérkezéséig – a szomszéd fog vigyázni.

A fentiek alapján az ezzel kapcsolatban előadott panaszt elutasítom.

3. A panaszos sérelmezte, hogy a kihallgatásuk során elvették tőle személyes okmányait és a telefonját, ezért haza sem tudott telefonálni.

A Be. 85. §-ának (2) bekezdése tartalmazza, hogy a kihallgatás kezdetén meg kell kérdezni a tanútól a nevét, a születési idejét és helyét, anyja nevét, a lakóhelyének és tartózkodási helyének címét, a foglalkozását, a személyazonosító okmány számát, valamint azt, hogy a terhelttel vagy a sértettel rokon viszonyban van-e, vagy hogy az ügyben más okból érdekelt vagy elfoglalt-e.

A kihallgatást végző hivatásos állományú rendőrtiszt az Rtv. felhatalmazása alapján jogosult az eljárási cselekmény során a kihallgatott személy személyazonosító okmányainak elkérésére.

Az elrendelt nyomozás során történt meg a panaszos tanú kihallgatása, melynek során a fenti törvényi felhatalmazások alapján a rendőrtiszt az okmányokat az adatok rögzítése céljából elkérte.

A rendőrségi járművel történő beszállításban közreműködő rendőr jelentésének tanúsága szerint a panaszostól nem vették el sem az okmányait sem a telefonját.

A kihallgatás során – mivel az eljárási cselekmény végrehajtása alatt többször próbálták hívni a panaszost – a nyomozó megkérte a panaszost, hogy némítsa le a telefont és tegye el. A panaszos tanúkénti kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv azt tartalmazza, hogy a panaszos úgy nyilatkozott, miszerint a rendőrségre érkezése óta több telefonhívást is kapott – ismeretlen számról, illetve a folyamatban levő büntetőeljárás gyanúsítottjától – majd az egyik hívást követően a rendőrök elkérték a panaszostól a telefont.

Fentiek alapján a panaszos iratainak elkérése jogszerűen történt, a telefon elvétele pedig a rendelkezésre álló adatok alapján nem történt meg, annak lenémítésára vonatkozott a rendőr kérése, ezért az e körben előadott panaszt elutasítom.

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszos tanúkénti elővezetése jogszerűen történt, azonban az elrendelő határozat ismertetésének, illetőleg kézbesítésének elmulasztásával sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, a kiskorú gyermekek felügyeletével kapcsolatos mulasztás miatt pedig sérült a gyermekek helyettesítő védelemhez és gondoskodáshoz való alapjoga. A panaszos iratainak és mobiltelefonjának elkérése tekintetében a Panasztestület nem állapított meg jogsérelmet.

A Panasztestület a panaszos szóbeli idézését elővezetésként értékelte, ezért az erről készült határozat ismertetése körében állapított meg a rendőrök részéről mulasztást és ennek következményeként alapjogi sérelmet.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján a szóbeli idézés annak egyértelmű közlésével történt meg, hogy aznap reggel 07.00 órakor jelenjen meg a Monori Rendőrkapitányságon. A Súlysápi Rendőrőrsön szolgálatot teljesítő járőr a nyomozás elrendeléséről és a panaszos eljárási helyzetéről tájékoztatta a panaszost, aki a jelentés tanúsága szerint megértette a közlést és teljes mértékben együttműködő volt. A járőrt a panaszos tájékoztatta arról, hogy nincs pénzük bemenni Monorra, ezért a rendőr felajánlotta azt – az őrsparancsnok előzetes utasításának megfelelően –, hogy beszállítják őket a rendőrautóval. Ezt a felajánlást a panaszos elfogadta, ugyanakkor a szomszédnak szólt a gyermekek felügyelete érdekében.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a panaszos idézése a Be. 67. § (2) bekezdése alapján történt meg. A rendőrautóval történő szállítás a panaszos kifejezett kérésére történt, e mozzanat nem értékelhető a rendőrség által fogantatosított kényszerítő eszközként. A panaszos önként szállt be a rendőrség járművébe. A rendőrök részéről a panaszos felé ez egy felajánlás volt, ami egyrészt szolgálta a büntetőeljárás eredményes lefolytatásának érdekét, másrészt a panaszos megjelenését a nyomozó hatóság előtt.

A határozat III. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestületnek e jogi minősítésével, így az e körben felmerült alapjogi sérelem megállapításával nem értek egyet.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza, miszerint akinek „az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést fogantatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”, és „A Testület a panaszt kilencven nap alatt vizsgálja meg. A Testület az állásfoglalását külső befolyástól mentesen alakítja ki. A Testület az állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók számára. Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, valamint a 109. § (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdés, 97.§ (1) bekezdés h) pontja, 92. § (1) bekezdés, valamint a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 15. §-a;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 67. § (1)-(2) bekezdései, 85. § (2) bekezdése.

Budapest, 2012. augusztus „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány